

Motion till riksdagen

1987/88:Jo249

av Nils G Åsling m. fl. (c, m, fp)

om ökade resurser till vissa hushållningssällskap

Mot.
1987/88
Jo249-254

Lantbruks- och landsbygdsrådgivning

Erfarenheterna av lokalt placerade rådgivare, inte minst hushållningssällskapens lantbruks- eller landsbygdsrådgivare är mycket goda. Dessa har haft och har en mycket god kontakt med alla lantbrukare inom sina respektive områdena. Varför? Den lokalt placerade rådgivaren känner jordbrukarna och jordbrukarna känner honom. Ett förtroendefullt samarbete utvecklas och rådgivaren blir engagerad i och "delansvarig" för jordbruksföretagets skötsel. Genom en god kännedom om jordbrukarens och hans företags förutsättningar kan rådgivaren "skräddarsy" sina råd.

I samarbete med kommunerna startade hushållningssällskapen i Jämtland och Värmland sådan lokalt förankrad lantbruks-/landsbygdsrådgivning redan 1968/69. Med utgångspunkt från de goda erfarenheterna från nämnda båda län har sådan rådgivningsverksamhet, dock i mer begränsad omfattning, numera etablerats i samtliga norrlandslän liksom i flera län i mellersta delarna av landet (ex. Stockholms, Uppsala, Gotlands och Göteborgs- och Bohus län). För närvarande finns inom hushållningssällskapen ett drygt 20-tal lantbruks-/landsbygdsrådgivare verksamma inom 30 kommuner. Verksamheten finansieras i huvudsak med kommunala anslag, som täcker 80-90 % av kostnaderna. Resterande del täcks av hushållningssällskapen med avgifter för vissa servicetjänster till lantbrukarna.

Behovet av en ökad rådgivningsverksamhet av detta slag är mycket stort i norrlandsläna. En starkt begränsande faktor i utvecklingen av denna har varit och är finansieringen av verksamheten. Statliga bidrag till hushållningssällskapen för täckning av viss del av kostnaderna skulle påtagligt underlätta vidareutvecklingen av lantbruks-/landsbygdsrådgivningen. Sådana statliga bidrag bör kunna beviljas av de medel som i budgetpropositionen föreslås till särskilda åtgärder för jordbruket i norra Sverige.

Utveckling av till lantbruk kompletterande sysselsättning

I skogs- och mellanbygder är det vanlig med flera inkomstkällor per familj. Inte minst gäller detta i norrlandsläna. Jordbruken är oftast inte tillräckligt stora för att jordbrukarfamiljerna skall kunna försörja sig enbart på dem. Detta gäller ofta även s. k. kombinerade företag. Binärningar av olika slag har därför fått stor betydelse. Många satsningar under senare år på sådana binärningar har tillkommit på initiativ av ovan nämnda lantbruks-/lands-

bygdsrådgivare och skett i samarbete med respektive länsstyrelse. Bl. a. var hushållningssällskapets rådgivare från början (1980) med och utvecklade idén med "Wermlandsgården". Denna idé innebar i korthet att man ute i de värmländska bygderna skulle producera traditionellt hemlagade produkter som sylt, saft, honung, torkad svamp och knäckebröd samt att sälja dessa genom en gemensam marknadsföringsorganisation. Med hjälp av startbidrag från länsstyrelsen startade hushållningssällskapet 1982 Wermlandsgården AB. Detta företag köper produkterna från producenterna, som är egna företagare och gör produkterna klara för handeln, dvs. förpackar, etiketterar, emballerar osv. Wermlandsgården AB svarar för uppsamling, lagerhållning och försäljning.

Året därpå diskuterades inom hushållningssällskapsorganisationen en bredare satsning på denna typ av verksamhet, som ger kompletterande sysselsättning och biinkomster till lantbrukarfamiljerna. Begreppet GÅRDEN etablerades och registrerades som gemensamt varumärke. Jämtlands-GÅRDEN startade 1984 och sedan dess har GÅRDEN-verksamhet etablerats i samtliga norrlandslän samt i några län i mellansverige. I verksamheten framställs för närvarande ett 40-tal olika produkter.

Erfarenheterna av hushållningssällskapens GÅRDEN-verksamhet är mycket goda. Mycket kompletterande sysselsättning och värdefulla biinkomster har genom dessa tillförts lantbrukarfamiljer. Behovet av ytterligare arbetstillfällen och biinkomster är dock stort, särskilt i norrlandslänen. En vidareutveckling av GÅRDEN-projekten, liksom utveckling av andra projekt som ger sådan sysselsättning och biinkomster är därför angelägen. Statliga bidrag till hushållningssällskapen för sådant utvecklingsarbete skulle vara till stort gagn för jordbruksbefolkningen i Norrland. Sådana bidrag bör kunna beviljas av de medel som i budgetpropositionen föreslås till särskilda åtgärder för jordbruket i norra Sverige.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att, vid fördelningen av de medel som i budgetpropositionen föreslås till särskilda åtgärder för jordbruket i norra Sverige, hushållningsällskapen i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län tilldelas bidrag att användas till lokal lantbruks- och landsbygdsrådgivning samt till utveckling av till lantbruk kompletterande sysselsättning.

Stockholm den 21 januari 1988

Nils G Åsling (c)

Ingrid Hemmingsson (m)

Börje Hörnlund (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Jan Hyttring (c)

Gunnar Björk (c)

i Gävle

Görel Thurdin (c)

Sigge Godin (fp)

Martin Olsson (c)

Karl Boo (c)